Van: Werkgroep Dommeldialoog ‘Dierenwelzijn binnen de taken van het waterschap’

Aan: Leden van het algemeen bestuur en commissieleden

Boxtel, 7 oktober 2026

Onderwerp: Eindverslag werkgroep Dommeldialoog ‘Dierenwelzijn binnen de taken van het waterschap’

Beste collega’s van het algemeen bestuur en commissieleden,

Op 26 augustus hadden we onze derde Dommeldialoog. Het thema was *Dierenwelzijn binnen de taken van het waterschap*.

De Dommeldialoog is georganiseerd naar aanleiding van eerdere bestuurlijke gesprekken in het algemeen bestuur over recreatie en in het verlengde daarvan dierenwelzijn. In dat kader heeft het dagelijks bestuur met de waterbrief ‘Hoe we omgaan met dierenwelzijn’ van 18 september 2025 beschreven hoe het waterschap rekening houdt met dierenwelzijn.

Als werkgroep kijken we terug op een waardevolle avond. De bijeenkomst heeft geholpen om een gezamenlijk beeld te vormen van de vraag hoe het waterschap binnen zijn taken en bevoegdheden aandacht kan geven aan dierenwelzijn.

We zijn blij dat velen van u aanwezig waren. Gastspreker Piet Verdonschot verzorgde een interessante en prikkelende keynote met als titel ‘Een gezond aquatisch ecosysteem biedt leefmilieu aan dieren (en planten)’. Hij is aquatisch ecoloog en bijzonder hoogleraar bij de Universiteit van Amsterdam en als professor emeritus verbonden aan Wageningen University & Research. De slides en opname van de presentatie staan in iBabs.

In het tweede deel van de bijeenkomst zijn we in twee subgroepen in gesprek gegaan over:
1. *Hoe verhouden dierenwelzijn en recreatie in en rondom het water zich tot elkaar?*
2. *Wat zijn knelpunten en vooral ook kansen op het gebied van dierenwelzijn in de uitvoeringspraktijk van het waterschap?*

Beide groepen bespraken beide thema’s. Daarna deelden de gespreksleiders Bas Steunenberg en Mari de Bijl de belangrijkste bevindingen met alle aanwezigen. Portefeuillehouder Martijn Tholen sloot af met enkele overwegingen.

Bij het eerste themagesprek was naast Piet Verdonschot Martien van Beljouw aanwezig. Hij is gepensioneerd medewerker van De Dommel (onder meer deskundige exotenbestrijding en steller van waterbrief ‘Hoe we omgaan met dierenwelzijn’) en nog actief als excursieleider. Helaas moest Frans Kapteijns (ambassadeur Van Gogh Nationaal Park) op het laatste moment afzeggen. Van Mark Fleuren (Stichting Vissenbelangen) is een schriftelijke inbreng betrokken.

In de tweede workshop bespraken de deelnemers aan de hand van praktijkvoorbeelden de spanning tussen natuurontwikkeling, biodiversiteitsdoelen en dierenwelzijn. De deskundigen waren André Bosters (teammanager Muskus- en Beverrattenbeheer Brabant) en Vivian Maas, ecologisch medewerker bij Brabants Landschap. Sandra Beuving, directeur van de Dierencoalitie, kon door persoonlijke omstandigheden niet aanwezig zijn.

In beide subgroepen ontstond een levendig gesprek over het belang van dieren(welzijn) en diverse dilemma's die worden gezien vanuit het perspectief van inwoners, grondgebruikers, gebiedsbeheerders en het waterschap. Dit ging van filosofische levensvragen tot praktijkvoorbeelden van plezier of hinder van dieren.

De gesprekken gingen in hoofdzaak over vier lijnen. Ten eerste: hoe vergroten we het bewustzijn van het belang van waterdieren en dierenwelzijn, zeker ook bij jongeren? Ten tweede: hoe brengen we recreatie, natuurontwikkeling en dierenwelzijn met elkaar in balans, bijvoorbeeld door zonering of beperkingen tijdens het broedseizoen? Hoeveel ruimte voor de toenemende vraag aan recreatie is er in ons stroomgebied en is daar een nieuwe visie voor nodig? Ten derde: hoe gaan we toekomstbestendig om met beheer en bestrijding van dieren, zoals muskusratten, bevers en exoten zoals rivierkreeften? En ten vierde: welke maatschappelijke risico's, kosten en investeringen accepteren we bij keuzes over gebiedsinrichting, beheer en dierenwelzijn? De deelnemers bespraken daarbij onder meer de draagkracht van het gebied, waterveiligheid, de gedragscode bestendig beheer en onderhoud, toenemende recreatiedruk, monitoring van het waterleven, voors en tegens van hengelen en de maakbaarheid van natuur.

Sfeerbeeld van de presentatie door Piet Verdonschot

Slotsom

We hebben de nodige kennis en inspiratie opgedaan tijdens de Dommeldialoog. Het was erg jammer dat enkele sprekers zich op het laatste moment moesten afmelden. Daardoor kwam het dierenperspectief in de workshops minder nadrukkelijk naar voren. Tegelijkertijd heeft het gesprek wat ons betreft voldoende voeding en aanknopingspunten geboden om met elkaar het gesprek over mogelijke vervolgstappen te voeren.

Concrete suggesties voor vervolgstappen die naar voren zijn gebracht zijn:

- Het beter in kaart brengen van het leven in onze wateren;
- Het beter in kaart brengen van de effecten van beheer- en recreatieve activiteiten op dierenwelzijn binnen het beheergebied van het waterschap;
- Het opstellen van een nota dierenwelzijn (zoals andere waterschappen die ook hebben of in voorbereiding hebben);

- Bestuurlijke aandacht voor (het beheer van) de beverpopulatie in ons stroomgebied;
- Een actuele visie op recreatie, inclusief beleid voor de sturing van recreatieve activiteiten (bijvoorbeeld door zonering);
- Het vergroten van de bewustwording over de gevolgen van recreatie voor dierenwelzijn;
- Het nadrukkelijk een plek geven van dierenwelzijn in het Waterbeheerprogramma 6.

Als werkgroep stellen we voor om in de vergadering van de commissie Voldoende Water en Droge Voeten op 28 oktober, mede aan de hand van deze suggesties, met elkaar in gesprek te gaan. Hiervoor hebben we een agenderingsverzoek ingediend bij de agendacommissie met de volgende debatvraag:

Hoe willen we bestuurlijke vervolgstappen zetten naar aanleiding van de Dommeldialoog 'Dierenwelzijn binnen de taken van het waterschap'? Welke vervolgstap(pen) zijn wenselijk en hebben daarbij de hoogste prioriteit? *Tijdens de Dommeldialoog zijn al diverse suggesties voor vervolgstappen genoemd. Deze staan in het eindverslag van de werkgroep.*

We realiseren ons dat we in de eindfase van deze bestuursperiode zitten. In het gesprek kan daarom ook de vraag worden betrokken of dit het geëigende moment is om een besluit te nemen over een concrete vervolgstap (bijvoorbeeld in de vorm van een motie), of dat het meer voor de hand ligt een suggestie mee te geven aan het nieuwe bestuur zodat dit daarover kan besluiten.

Tot slot: we kijken terug op een nuttige Dommeldialoog en danken alle aanwezigen en in het bijzonder de gasten voor hun inbreng!

Met vriendelijke groet,

Werkgroep Dommeldialoog 'Dierenwelzijn binnen de taken van het waterschap',
Helen de Rooij, Mari de Bijl en Bas Steunenberg